

Sosialisttalaš Gurutbellodat / Sosialistisk Venstreparti — en samepolitisk drivkraft

Sosialisttalaš gurutbellodat skal kjempe for samenes språk, kultur og næringer i bygd og i by — i kommuner, fylker, på landsbasis og i hele Sápmi på tvers av landegrensler

Sosialisttalaš gurutbellodat har i mars 2019, i Romsa, for første gang avholdt en landsomfattende samepolitisk konferanse. Fjorten delegater fra hele landet har vært samla for å diskutere hva slags samepolitisk rolle vi mener SG bør ha i Norge.

SG på Sametinget?

Siden Sametinget ble oppretta har stadig flere av Norges politiske partier deltatt i sametingsvalg. Et stort antall valglister konkurrerer nå om sametingsvelgernes stemmer: ved forrige valg deltok nitten slike lister på landsbasis. Det store antallet lister, hvorav mange står politisk ganske nært hverandre, gjør det vanskelig for velgere å orientere seg i det politiske landskapet, og jo flere lister det blir, jo større blir også sjansen for at mange velgere ikke blir representert på tinget fordi partiet de stemmer på ikke kommer inn.

SGs første samepolitiske konferanse anbefaler at det ikke stilles SG-lister under sametingsvalget i 2021, og at ressursene settes inn på andre arenaer.

SGs verdier og samepolitikken

De siste årene har SG tatt rollen som Stortingets mest progressive samepolitiske parti. SG har blant anna stått på barrikadene i saker som er viktig for samisk reindrift og fiskeri, og har arbeidet hardt for etablering av en sannhets- og forsoningskommisjon som skal opplyse storsamfunnet om fornorskinga og dennes katastrofale resultater for samefolket.

Et slikt positivt engasjement i samiske saker hører godt sammen med Sosialisttalaš gurutbellodat sitt verdigrunnlag. SG er rikt på medlemmer som støtter opp om tradisjonelle primærnæringer, miljøvern, landets kulturarv, at lokale fellesskap forvalter sine ressurser sammen, at oppvekst- og utdanningspolitikk skal ta hensyn til mennesker med ulike behov, det flerkulturelle samfunnet, og respekt for folks rettigheter.

Som et sosialistisk og feministisk parti er SG et naturlig sted å være for de mange samene som vil ha et samfunn der ditt kjønn og din seksuelle orientering ikke legger begrensinger på dine muligheter i livet, der folk yter etter evne og får etter behov, der vi deler rettferdig på godene gjennom felles eierskap og forvaltning, og der du har rettigheter og makt som arbeider.

SGs samepolitiske rolle i norsk politikk

SGs første samepolitiske konferanse har som visjon at SG skal være i fronten ikke bare på landsplan, men overalt i hele landet, når det gjelder å hjelpe til med å trygge samisk språk, kultur, næring og samfunnsliv.

Det samepolitiske nettverket i SG er stifta for sikre at partiet omsetter sine grunnleggende verdier til en god samepolitikk – i hver kommune, i hvert fylke, og på landsbasis. Vi arbeider for at folk med innsikt i samepolitikk skal delta aktivt i partiet der de bor, og vi samarbeider med folkevalgte, aktivister og partiansatte i hele landet.

Siden SG ikke deltar i sametingsvalg, samler vi mennesker som sokner til ulike samiske bevegelser, noe vi anser som en styrke for vårt arbeid.

I de kommende to årene vil vi arbeide både med å bygge vår egen organisasjon og å arbeide med våre hovedsaker på ulike plan i partiet.

Politiske hovedsaker for det samepolitiske nettverket i SG 2019-2020

Samisk språk skal tales og høres i bygd og by.

Oppvekst- og utdanningspolitikken, og forvaltninga av de samiske språkene, må utføres på en måte som gjør at folk enkelt kan lære samisk og bruke samisk — uansett hvor de bor. Det ligger gode forslag i NOU 2016: 18 «Hjertespråket». Denne må SG arbeide for å få fram fra skuffen og inn i politisk praksis. I hver kommune og hvert fylke må SG arbeide for å oppfylle barn og unges rett til samisk språkopplæring i barnehage og skole, og samiske kulturtilbud.

Grønt skifte, ikke grønnvasking av kolonialisme.

De tradisjonelle samiske primærnæringene trues av industriprosjekter som ødelegger naturgrunnlaget men beskytter seg bak grønn retorikk. SGs rolle må være å arbeide for et reelt grønt skifte, gjøre motstand mot ødeleggelse av natur og primærnæring, og aldri la skitne industrier slippe unna med tomme miljøvennlige fraser. Det er viktig at SGere på alle plan av organisasjonen samarbeider med andre bevegelser og organisasjoner for å stoppe rasering av naturressursene. Rapporten fra FNs rasediskrimineringskomité skal tas på alvor — arealinngrepene på Fosen må stanses. Samekamp og klimakamp må gå hånd i hånd, derfor kan ikke samiske rettigheter ofres for utbygging av fornybar energi.

Vern og vekst for reindrift og kystfiske.

Lovgivning, ressursfordeling og forvaltningspraksis må endres for å trygge disse viktige næringene, og gjøre det enklere for unge utøvere å gå inn i dem. Det er viktig at Sametinget og næringsorganisasjonene tas aktivt med i dette reformarbeidet. SG må arbeide med dette ikke bare på sentralt nivå, men også gjennom deltakelse i nettverk landet rundt. Sosialisttalaš gurutbellodat bør være spesielt oppmerksom når de som arbeider i disse næringene deler sine erfaringer og innsikter.

Styrk Sametinget.

Sametingets økonomiske situasjon må bedres, og det må sikres mer reell medbestemmelse, især i saker som angår forvaltning av ressurser.

Sámi giellagáldu

Sámi giellagáldu finansieres i dag med prosjektmidler. Det er ikke akseptabelt at et så viktig språkarbeid som legger til rette for utvikling i alle samiske språk kun går på prosjektbevilgninger. De må få økte og fastsatte bevilgninger som igjen sikrer det samiske språk.

Folkelig og samisk kontroll over naturressurser i Troms og Nordland.

Troms og Nordland er per i dag verken tilgodesett gjennom Finnmarksloven eller Fjelloven. Dette må endres slik at lokalbefolkning og urfolk i Troms og Nordland får kontroll over sine nære naturressurser.

Bevisstgjøring på samenes historie og situasjon i Norge.

Etter over 150 år med undertrykkelse av urfolket og fortielse av samisk tilstedeværelse i Norge, lider det norske storsamfunnet —inkludert flertallet av SGs medlemmer — av en uforskyldt kunnskapsmangel når det gjelder samiske forhold. Vi som er samepolitisk engasjerte i SG har et ansvar for å spre kunnskap i vårt eget parti, og SG har et ansvar for å arbeide for at Norges befolkning som sådan lærer den samiske delen av sitt eget land å kjenne.